اگر احساس خواب به شما دست داد در مکان امنی مانند پارکینگ‌های جاده‌ای، خودرو را متوقف کنید و از توقف در شانه بزرگراه خودداری کنید.

شهادت آیت‌الله فیلسوف

۳۹ســال پیش در چنین روزی، برابر ۱۹ فروردین ۱۳۵۹ خورشیدی، آیت‌الله سیدمحمدباقر صدر، روحانی برجسته عراقی و خواهرش بنت‌الهدی به دستور شخص صدام حسین، رئیس جمهوری عراق به شهادت رسیدند. آیت‌الله صدر در اوایل دهه ۵۰ خورشیدی و در پی درگذشت سیدمحسن حکیم زعامت شیعیان عراق را عهده‌دار شد. او طی این مدت به دلیل انتقادات بی‌پروایش نسبت به دولت بعث عراق بارها دستگیر شده و به زندان افتاده بود. سیدمحمدباقر صدر در فلسفه، اقتصاد، منطق، اخلاق، تفسیر و تاریخ مطالعه و تحقیقاتی داشت و شاید بتوان او را بنیانگذار منطق استقرایی در حوزه قلمداد کرد. پس از شهادت آیت‌الله صدر و خواهرش، امام خمینی (ره) در پیامی ضمن ابراز انزجار از این عمل رژیم عراق سه روز عزای عمومی اعلام کرد.

تذکره

شیخ انقلابی تبریز

«تبریز می‌خواهد حاکمیت به دست ملت باشد. تمام ایران. هرگاه تهران از قبول این نظریه سرپیچی کند، ما با اصول رادیکالیسم ایران را تجدید بنا خواهیم نمود، ما می‌گوییم حاکمیت دموکراسی باید در سراسر ایران جاری باشد. اهالی ایالات و ولایات باید رأی خود را آزادانه اظهار دارند برای مدافعه این حق، آخرین مرحله مردن است و مردن در این راه را ما بر زندگی بی‌شرمانه ترجیح می‌دهیم.» متنی که خواندید یکی از آخرین نطق‌های شیخ محمد خیابانی برای مردم تبریز است که اندکی قبل از حمله قوای قزاق به این شهر ایراد شده است. ۹۹سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۹ فروردین ۱۲۹۹ خورشیدی، شهربانی تبریز به دست نیروهای شیخ‌محمد خیابانی افتاد و قیام مردم خطه آذربایجان بر ضد دولت مستبد وثوق‌الدوله را وارد مرحله تازه‌ای کرد. این میان شاید بتوان اصل و اساس قیام شیخ محمد خیابانی را ضدیت با قرارداد ننگین ۱۹۱۹ قلمداد کرد که ایران را رسماً تحویل بریتانیا می‌داد. هر چند که این جنبش نیز همچون حرکت میرزا کوچک‌خان عقیم ماند و با شهادت زعیم‌اش در شهریور ۱۲۹۹ به پایان کار خود رسید.

فوکوس

نقاشی گرنیکا، اثر پابلو پیکاسو | موزه رینا سوفیا - مادرید

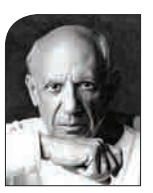

۴۶ ســال پیش در چنین روزی، برابر با ۸ آوریل ۱۹۷۳ میلادی، پابلو پیکاسو، نقاش شهیر اسپانیایی و از تاثیرگذارترین هنرمندان سده ۲۰ میلادی، در ۹۱ سالگی درگذشت. پیکاسو به همراه ژرژ براک، نقاش و پیکرتراش فرانسوی، سبک کوبیسم را پدید آورد که از جمله آثار مشهور او می‌توان به «دوشیزگان آوینیون» و «گرنیکا» اشاره کرد. پیکاسو عقیده داشت تابلوها و طرح‌هایش، یادداشت‌های روزانه اوست و مجموعه آن‌ها کتاب زندگی‌اش را تشکیل می‌دهند. بالاترین رقم پرداخت شده در ازای یکی از نقاشی‌های پابلو پیکاسو، ۱۲۶ میلیون دلار و برای تابلویی به نام «پسری با پیپ» است که در تاریخ چهارم می ۲۰۰۴ به فروش رفت. تابلوی «نقاش و مدلش» از دیگر آثار پیکاسو در ابعاد بزرگ است که در موزه هنرهای معاصر تهران نگهداری می‌شود. به عقیده بسیاری تابلوی «گرنیکا»ی او که در بیش از میلیون‌ها تراکت و اعلامیه تبلیغاتی، در معرفی وحشت جنگ، ویرانی و قتل عام مردمان بی‌گناه و بی‌دفاع شهر گرنیکا زیر اولین بمباران هوایی قرن بیستم تکثیر شد، مهم‌ترین اثر در وادی هنر متعهد است. دهکده گرنیکا در شمال اسپانیا ۲۶ آوریل ۱۹۳۷ توسط بمب‌افکن‌های آلمان نازی در خلال جنگ داخلی اسپانیا بمباران شد. این اثر که در ابعاد ۳/۵ در ۷/۵ متر ترسیم شده است سال ۱۹۳۷ در فرانسه به نمایش عموم درآمد.

فرجام

خاموشی در پاریس

«در زندگی زخم‌هایی هست که مثل خوره در انزوا روح را آهسته می‌خورد و می‌تراشد. این دردها را نمی‌شود به کسی اظهار کرد چون عموما عادت دارند که این دردهای باورنکردنی را جزو اتفاقات و پیش‌آمدهای نادر و عجیب بشمارند و...» ۶۸سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۹ فروردین ۱۳۳۰ خورشیدی، صادق هدایت، نویسنده شهیر ایرانی و از پدران داستان‌نویسی نوین ایران در شهر پاریس با گاز خودکشی کرد. هدایت را شاید بتوان یکی از جنجالی‌ترین چهره‌های ادبیات معاصر ایران به شمار آورد که سال‌ها بعد از مرگ خودخواسته‌اش همچنان محور بحث‌های چالش‌برانگیز است، کما این‌که همین چندی قبل اظهارنظر بهروز افخمی راجع به او بهانه‌ای شد تا موافقان و مخالفانش بار دیگر مقابل هم صف‌آرایی کنند. شهرت اصلی هدایت به داستان‌هایی که نوشته است، برمی‌گردد، اما شاید بسیاری ندانند که او در ترجمه هم دستی داشت و برخی از آثار سارتر، کافکا و چخوف را به فارسی برگردانده است. بسیاری رمان «بوف کور» هدایت را که جملات آغازین آن در ابتدای این متن آمده است، درخشان‌ترین اثر ادبیات داستانی معاصر ایران می‌دانند.

دژاوو

معادله روابط ایران و عراق + مجهول آمریکا و عربستان

در جریان سفر دو روزه عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق، به ایران همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد بحث رابطه ایران و عربستان و گمانه‌زنی‌ها در خصوص تمایل عراق برای میانجیگری بین تهران و ریاض سرتیتر روزنامه‌ها و سایت‌ها شد. از سوی دیگر سفر عبدالمهدی که به اذعان وزیر امور خارجه ایران در پاسخ به سفر چندی پیش حسن روحانی به بغداد و برای اجرایی کردن توافقات بر زمین‌مانده بین دو کشور انجام شده است، در زمانی خاص انجام می‌شود و هر دو کشور به موعد سررسیدن معافیت عراق از تحریم‌های آمریکا بر ضد ایران نزدیک می‌شوند. به عقیده بسیاری از کارشناسان مسائل سیاسی این شاید یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی است که بغداد و تهران باید فکری برای آن بکنند.

بغداد و سررسید معافیت‌های تحریمی

بحث معافیت عراق از تحریم‌های آمریکا بر ضد ایران را شاید بتوان در ابتدا مشکل عراق و سپس مسأله ایران دانست. عراق به برق و گاز ایران احتیاج مبرم دارد و به رغم تضمین برخی کشورهای منطقه از جمله عربستان برای تامین انرژی مورد نیاز عراق، بعید به نظر می‌رسد تا یک سال آینده هیچ کشوری جز ایران توانایی حل مشکل بغداد در این زمینه را داشته باشد. بغداد پیش‌تر نیز هیأت‌هایی را برای مجاب کردن واشینگتن و تفهیم مشکل عراق در زمینه تامین نیازهای اساسی خود به ایالات متحده فرستاده بود و هیچ بعید نیست به زودی هیأتی دیگر را روانه ایالات متحده کند؛ اما در این میان هنوز و همچنان تنها مجهول در معادله روابط بین ایران و عراق را باید در سرزمین حجاز جست‌وجو کرد. اگر بخواهیم اغراض تهران، بغداد و ریاض در معادله فوق را به زبان ساده بیان کنیم، قصد تهران را داشتن روابط حسنه با همه کشورهای منطقه، قصد بغداد را کمک به حل و فصل مشکلات موجود بین دو کشور قدرتمند منطقه یعنی ایران و عربستان و قصد ریاض را تخریب روابط کشورهای مسلمان و عمدتا عربی منطقه با تهران باید ارزیابی کرد.

همه کارت‌های عربستان در عراق

بازگشایی کنسولگری عربستان در بغداد، همچنین افتتاح دفاتر کنسولی این کشور در شهرهای مهم عراق، گسترش گذرگاه مرزی بین دو کشور و اخیرا هدیه یک میلیارد دلاری پادشاه عربستان برای ساخت یک شهرک ورزشی در بغداد را باید از جمله اقدامات ریاض در هر چه گرم‌تر کردن رابطه با دولت شیعه مستقر در عراق قلمداد کرد. عربستان همچنین می‌تواند برای دور کردن عراق از ایران روی برخی کارت‌های خود همچون سیاستمداران لیبرال عراقی، دولتمردان اهل سنت و همچنین چهره‌های بانفوذ و دارای افکار پان عربی که در هر دو طیف شیعه و سنی گسترده‌اند، حساب کند. هر چند که با توجه به واقعیات تاریخی و پیوندهای دیرینه بین دو ملت بعید است که عربستان بتواند در دور کردن ایران و عراق از یکدیگر توفیقی کسب کند. عربستان به پشتوانه دلارهای نفتی خود می‌تواند دست به حاتم‌بخشی‌های یک میلیارد دلاری بزند اما هم ریاض و هم بغداد خوب می‌دانند در بزنگاه‌هایی چون حمله داعش به موصل برای دریافت کمک فقط روی یک کشور می‌توان به شکل تمام و کمال حساب کرد و بس.

معما

«طرح مارشال» یا سرمایه‌گذاری بلندمدت

با گذشت بیش از ۷ دهه از پایان جنگ جهانی دوم، در خصوص چرایی ظهور شخصی چون آدولف هیتلر رساله‌های بی‌شماری منتشر شده است که هر کدام از منظری متفاوت موضوع را مورد حلاجی قرار داده‌اند. در اکثر قریب به اتفاق این تحقیق‌ها، تحقیر ملت آلمان در پی شکست از متفقین در جنگ جهانی اول و سختگیری‌های بی‌مورد دولت‌های فاتح مهمترین دلایل سرخوردگی آلمانی‌ها و روی آوردن‌شان به شخصی چون هیتلر ارزیابی شده است. وضع اقتصادی آلمان پس از پایان جنگ جهانی اول چنان بود که بسیاری از چاپخانه‌ها به دستور دولت و برای مهار تورم اقدام به چاپ اسکناس می‌کردند، اما نرخ رشد تورم آنچنان بالا بود که توزیع اسکناس‌های جدید از افزایش قیمت‌ها همواره عقب می‌ماند. این وضعیتی بود که فشارهای دولت‌های پیروز در جنگ بر سر اقتصاد آلمان آورد، غافل از این که همین فشارها بذر کینه‌ای را در دل آلمان‌ها نشاند که بعدها آدولف هیتلر با آبیاری آن زمینه را برای آغاز دومین جنگ جهانی مهیا کرد.

رشد اقتصادی برای مقابله با ملی‌گرایی

جنگ جهانی دوم با تمام تلفات غیر قابل جبرانی که به بار آورد درس بزرگی هم برای طرف‌های پیروز در جنگ داشت مبنی بر این که از تحقیر شکست‌خورده اجتناب کرده و هر گونه زمینه‌ای برای رشد و نمو ملی‌گرایی افراطی را از بین ببرند. شاید درست به همین دلیل بود که بلافاصله بعد از پایان جنگ، طرف‌های پیروز در جنگ بر بازسازی اقتصادی کشورهای شکست‌خورده همپای اقتصاد دولت‌های پیروز تأکید کردند. این میان اما مشکل آن جا بود که کشورهایی چون انگلستان، فرانسه و شوروی به‌عنوان کشورهای فاتح در مهلکه جنگ جهانی دوم، خود با مشکلات بی‌شماری دست به گریبان بودند و اگر هنر می‌کردند فقط می‌توانستند وضع اقتصاد خود را به سامان برسانند. این جا بود که ایالات متحده آمریکا وارد عمل شد و علاوه بر کشورهای شاخص دول محور همچون آلمان، ایتالیا و ژاپن، کشورهایی چون انگلستان، فرانسه، بلژیک، اتریش، دانمارک، یونان و... و حتی ترکیه را نیز در قالب پرداخت کمک‌های مالی تحت حمایت قرار داد.

کمک‌های مالی، یک تیر و چند نشان

هفتاد و یک سال پیش در چنین روزی، برابر ۸ آوریل ۱۹۴۸ میلادی، هری ترومن، رئیس جمهوری وقت ایالات متحده دستور پرداخت کمک‌های مالی را صادر کرد و از آن جایی که جرج مارشال، وزیر امور خارجه وقت آمریکا مامور اجرای آن شد، این طرح به «مارشال» شهرت یافت. این میان شاید سخاوتمندی آمریکایی‌های کاپیتالیست که هر یک سنت را با حساب و کتاب و آینده‌نگری خرج می‌کنند، کمی عجیب به نظر برسد اما پس از کمی بررسی و آگاهی از سودی که ایالات متحده بعدها و به واسطه همین کمک‌های مالی به اروپاییان به‌دست آورد، متوجه می‌شویم طرح مارشال تنها یک سرمایه‌گذاری بلندمدت با سود ثابت و رو به افزایش بود که اروپا را به بازار عمده کالاهای آمریکایی تبدیل کرد و با نمک‌گیر شدن اکثر کشورهای اروپای غربی راه را بر نفوذ شوروی در این بخش از قاره سبز بست.

امضا «طرح مارشال» توسط هری ترومن - ۱۹۴۸

جدول شماره ۱۶۶۳

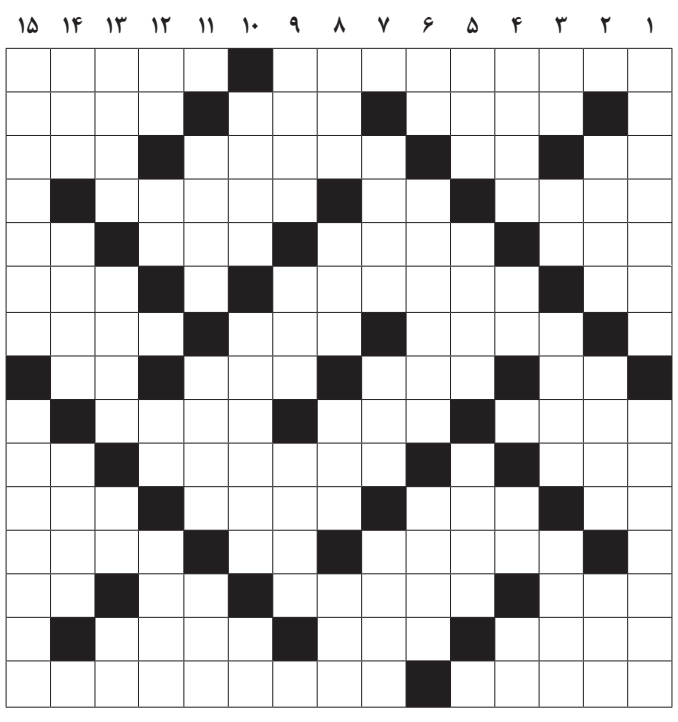

افقی

۱-از کشورهایی که نوروز را جشن می‌گیرند-منها
۲-نقطه‌شروع-از روزنامه‌های کثیرالانتشار-پوشن فرهنگستان
۳-حیوانی با شامه بسیار قوی-صدمتر مربع-از قدرت‌های اقتصادی اروپا-چین و شکن
۴-آراسته و منظم-قورباغه-بازی فکری
۵-رودی در روسیه-از روزنامه‌های چاپ ترکیه-گله گوسفندان-کلاه‌الف
۶-عدد منفی-امتیاز انحصاری-صدا و آواز
۷-بخشش-مکر و حیله-توانایی خواندن و نوشتن
۸-مملو-فلز لحیم‌کاری-نیکش ماندنی است-فرمان خودرو
۹-پارچه براق-اسب چاپار-سرزمین عمر مختار
۱۰-اثر قیچی-کوچک‌ترین واحد شیمیایی سازنده مواد-ترک خفیف استخوان
۱۱-روده تابیده-دندان نیش-دریایی در شمال ترکیه-واحد پول پرو
۱۲-پست الکترونیکی-عید ویتنامی‌ها-پیرو مرشد
۱۳-ترس-صاف و مسطح-شعله آتش-به دنیا آوردن
۱۴-حشره کش قدیمی-جنگ و نبرد-از مچ دست تا آرنج
۱۵-فساد و نابودی-برهم زدن قانون

عمودی

۱-جزیره‌ای در استرالیا-هر نوع گیاه خوراکی
۲-معادل فارسی دپارتمان-تکه‌تکه-سلاح انفجاری
۳-جامش معروف است-هیجان و شور و حال-نیروی نظامی هر کشور-درس نگارشی
۴-خراب و دورانداختنی-حرف همراهی عرب-سازشاکی-آوای رزمی کار
۵-مات-علمی که با به کار بستن اصول و قواعد آن انسان از خطای فکر یا استدلال غلط محفوظ می‌ماند-پیک کاغذی
۶-پسوند شباهت-روده گوسفند را که با گوشت و غیره پر کرده و پخته باشند-بی‌حد
۷-دسته و گروه-همگانی-بافت لنفاوی ته حلق
۸-پایه و رتبه اداری-دروازه فوتبال دارد-موشواره کامپیوتر-ایمن
۹-مدار او سازش-نرم-واحد سنجش مایعات
۱۰-حیوان بارکش-مهاجم بنام اورتون انگلیس-نیم‌ساعت!
۱۱-قسمتی از گوش-کامل‌ترین غذای طبیعت-ایستگاه قطار
۱۲-آرواره-جواب مأیوس کننده-مخترع تلفن-کبوتر سیاه و دور پرواز
۱۳-برقرار و آباد-نوعی زردآلو-فرمانده بدن-راندن مزاحم
۱۴-از صفات ملکی-نشان افتخار-خوراک چهل قلندر
۱۵-عهدنامه-همسایه او کراین و رومانی

حل جدول شماره ۱۶۶۲

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ه	ف	ت	ت	پ	ه	■	ب	ن	د	ر	ع	ب	ا	س
۲	ف	ر	■	ا	ل	ل	■	ه	م	ی	■	م	و	ر	ب
۳	■	ن	ش	■	و	ا	ر	ث	■	و	ل	■	م	ی	ز
۴	ن	گ	ا	ر	■	ل	ا	ق	ی	د	■	ب	■	ا	ی
۵	و	■	خ	ی	ر	■	س	ی	خ	■	ف	ا	س	■	ب
۶	ر	ل	■	ش	م	ه	■	ل	■	ا	ر	د	ب	ی	ل
۷	و	و	ل	■	ا	د	م	■	س	ر	م	ا	■	ک	و
۸	ز	■	ت	ا	ت	ا	ر	■	م	ی	ا	م	ی	■	و
۹	ب	ث	■	ر	ی	ی	س	■	ر	ا	ن	■	ق	ش	م
۱۰	ا	ب	خ	و	س	ت	■	س	■	ن	د	ا	■	و	ا
۱۱	س	■	م	ن	م	■	م	ا	ر	■	ه	ل	ن	■	ه
۱۲	ت	ا	■	د	■	ش	ع	ب	د	ه	■	ف	ر	ک	ی
۱۳	ا	ب	ا	■	ب	ی	■	ق	ی	م	ه	■	س	و	■
۱۴	ن	ر	م	ش	■	م	س	■	ف	ز	و	ن	■	ی	ا
۱۵	ی	و	ر	ک	ش	ا	ی	ر	■	ن	ش	ا	س	ت	ه